

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(7)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ผู้ให้ข้อมูลหลัก	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ความหมาย ความสำคัญ และความเป็นมาของการท่องเที่ยว	13
องค์ประกอบและประเภทของการท่องเที่ยว	21
ผลกระทบของการท่องเที่ยว	38
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	46
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	64
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	70
ข้อมูลการท่องเที่ยวและนโยบายการท่องเที่ยวของประเทศไทย	77
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประเมินโครงการ	88

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข้อมูลพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนตำบลบางน้ำผึ้ง	94
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	99
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	115
การเลือกกรณีศึกษา	115
ผู้ให้ข้อมูลหลัก	115
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	118
การเก็บรวบรวมข้อมูล	120
การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	121
บทที่ 4 บริบทของชุมชน และสภาพการท่องเที่ยวของชุมชนบางน้ำผึ้ง	123
ข้อมูลพื้นฐานและสภาพทั่วไปของชุมชนบางน้ำผึ้ง	124
ความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนบางน้ำผึ้ง	146
การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และอุปสรรค ของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบางน้ำผึ้ง	167
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	171
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว	172
ตอนที่ 2 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์บุคคลากรกลุ่มต่างๆ	193
ตอนที่ 3 ข้อมูลจากการประชุมสนทนากลุ่ม	233
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	251
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	251
วิธีการดำเนินการวิจัย	251
สรุปผลการวิจัย	255

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
อภิปรายผล	260
ข้อเสนอแนะ	271
บรรณานุกรม	275
ภาคผนวก	283
แบบสัมภาษณ์รายบุคคล	285
แบบสัมภาษณ์ประกอบการสนทนากลุ่ม	289
แบบสอบถามนักท่องเที่ยว	290
ประวัติผู้วิจัย	299

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	สถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2548 ถึง พ.ศ. 2554	78
4.1	แสดงจำนวนประชากรของชุมชนในตำบลบางน้ำผึ้ง	130
4.2	จำนวนโรงเรียน/สถานศึกษา จำนวนนักเรียน และจำนวนครู ในตำบลบางน้ำผึ้ง	137
5.1	จำนวน และร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพสมรส	172
5.2	จำนวน และร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษา และอาชีพ	173
5.3	จำนวน และร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และที่อยู่ปัจจุบัน	175
5.4	จำนวน และร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบางน้ำผึ้ง โดยสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ	176
5.5	จำนวน และร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามประสบการณ์การมาท่องเที่ยวชุมชนบางน้ำผึ้ง	177
5.6	จำนวน และร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามลักษณะการมาท่องเที่ยวชุมชนบางน้ำผึ้ง	178
5.7	จำนวน และร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามเวลาที่ใช้ในการมาท่องเที่ยวชุมชนบางน้ำผึ้ง	178
5.8	จำนวน และร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวชุมชนบางน้ำผึ้ง	179
5.9	จำนวน และร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามวิธีการเดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนบางน้ำผึ้ง	180
5.10	จำนวน และร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามเหตุผลที่เลือกมาท่องเที่ยวบริเวณชุมชนบางน้ำผึ้ง	181

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
5.11	จำนวน และร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามกิจกรรมที่ทำขณะมาท่องเที่ยวบริเวณชุมชนบางน้ำผึ้ง	182
5.12	จำนวน และร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามปัญหาที่พบจากการมาท่องเที่ยวชุมชนบางน้ำผึ้ง	183
5.13	ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบางน้ำผึ้ง จำแนกตามภาพรวมและรายด้าน	184
5.14	ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบางน้ำผึ้ง ด้านสภาพกายภาพของชุมชน จำแนกตามรายชื่อ	185
5.15	ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบางน้ำผึ้งด้านการบริหารจัดการ จำแนกตามรายชื่อ	186
5.16	ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบางน้ำผึ้ง ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามรายชื่อ	187
5.17	ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบางน้ำผึ้ง ด้านวัฒนธรรมประเพณี และผลิตภัณฑ์ชุมชน จำแนกตามรายชื่อ	189

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
2.1	องค์ประกอบของการท่องเที่ยว	24
2.2	องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	51
4.1	แสดงที่ตั้งของชุมชนบางน้ำผึ้ง (หมู่ 1-11)	126
4.2	ถนนสายบัวผึ้งพัฒนา เป็นถนนสายหลักของตำบลบางน้ำผึ้ง	127
4.3	ป้ายบอกทางบนถนนวงแหวนอุตสาหกรรม (สะพานภูมิพล)	128
4.4	ท่าเรือข้ามฟาก วัดบางน้ำผึ้งนอก	128
4.5	ท่าเรือป้อมเก่า	129
4.6	เส้นทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวตำบลบางน้ำผึ้ง	129
4.7	ร้านค้าริมสองข้างทางก่อนถึงแหล่งท่องเที่ยวตำบลบางน้ำผึ้ง	130
4.8	สำนักงานคณะกรรมการหมู่บ้าน ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลบางน้ำผึ้ง	131
4.9	วัดบางน้ำผึ้งนอก ตั้งอยู่หมู่ที่ 1	133
4.10	หน้าวัดริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีพระมงคลสมุทรพุทธมณี ประดิษฐานอยู่	134
4.11	สภาพภายในโบสถ์เก่า วัดบางน้ำผึ้งนอก มีภาพจิตรกรรมฝาผนังที่สวยงาม	134
4.12	ด้านริมแม่น้ำของวัดบางน้ำผึ้งนอก มีพระสังกัจจายน์ ประดิษฐานอยู่	135
4.13	พระมณฑปเจดีย์ และพระธาตุเจดีย์	136
4.14	หน้าบัน และประตูทางเข้าพระอุโบสถ วัดบางน้ำผึ้งใน	136
4.15	หลวงพ่อใหญ่ พระประธานปางสมาธิประดิษฐานอยู่ในพระอุโบสถ วัดบางน้ำผึ้งใน	137
4.16	สภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางน้ำผึ้งนอก	138
4.17	อาคารเรียนของโรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งใน	140
4.18	อาคารสถานที่ของโรงเรียนวัดบางน้ำผึ้งนอก	141
4.19	สนามกีฬาโรงเรียนของวัดบางน้ำผึ้งนอก	141
4.20	สวนป่าที่ยังคามีการอนุรักษ์ไว้เป็นพื้นที่สีเขียว	142
4.21	ทางเดินที่ห้อมล้อมด้วยสภาพธรรมชาติ	143

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
4.22	สภาพร่องสวนธรรมชาติในตำบลบางน้ำผึ้ง	143
4.23	คลองบางน้ำผึ้ง เป็นลำคลองสายที่สำคัญของชุมชนบางน้ำผึ้ง	143
4.24	ต้นดินเปิดน้ำ เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก	144
4.25	ผลิตผล พืช ผัก ของชาวบ้าน ที่นำมาจำหน่ายในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	147
4.26	ร้านขายมะม่วงชนิดต่างๆ ซึ่งเป็นผลผลิตที่ได้จากสวนของชุมชนบางน้ำผึ้ง	147
4.27	แผนที่แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนบางน้ำผึ้ง	148
4.28	ร้านค้าในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	149
4.29	ห่อหมกปลาอินทรีที่ขายในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	150
4.30	ขนมถ้วย และหมี่กรอบ เป็นอาหารขึ้นชื่อในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	150
4.31	ป้ายบอกมุมศิลปะในสวน ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	151
4.32	พี่ซา เจ้าของร้านผ้าบาติก	151
4.33	เด็กๆ ร่วมกิจกรรมวาดภาพระบายสี	152
4.34	เรือพายในคลองริมตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	152
4.35	ร้านขายผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว และลูกดินเปิดน้ำ	153
4.36	หมากผู้หมากเมีย ไม้ประดับใบที่นิยมปลูกประดับบ้านมาตั้งแต่อดีตกาล	154
4.37	บ้านพักโฮมสเตย์ ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา	155
4.38	ภายในห้องนอน และห้องนั่งเล่น บ้านพักโฮมสเตย์สมัยปัจจุบัน	156
4.39	บ้านไม้ติตริมแม่น้ำเจ้าพระยา	157
4.40	โฮมสเตย์ ริมคลองตำบลบางน้ำผึ้ง	157
4.41	โฮมสเตย์บ้านเรือนไทยภาคกลาง สองหลังคู่	158
4.42	ฝาปะกน ภายในบ้านเรือนไทยโบราณ	158
4.43	นักท่องเที่ยวต่างชาติ เดินทางมาจ้ัจักรยานชมวิถีชีวิต	161
4.44	เส้นทางจักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ	161
4.45	ศูนย์การเรียนรู้แพทย์แผนไทย	162

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
4.46	การนวดเพื่อรักษาสุขภาพ	162
4.47	วัดบางน้ำผึ้งใน	163
4.48	นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาตลาดน้ำ และไหว้พระเพื่อเป็นสิริมงคล	164
4.49	โบสถ์เก่าแก่กว่า 200 ปี ณ วัดบางน้ำผึ้งนอก	164
4.50	หลวงพ่อกว้าง พระประธานในโบสถ์เก่า วัดบางน้ำผึ้งนอก	165
4.51	จิตรกรรมฝาผนัง ในโบสถ์เก่า วัดบางน้ำผึ้งนอก	165
4.52	จิตรกรรมฝาผนังวัดบางน้ำผึ้งนอก	166
4.53	จิตรกรรมบนแผ่นบานประตูไม้ของวัดบางน้ำผึ้งนอก	166
4.54	ป้ายบอกทางไปสถานที่ต่างๆ ภายในตำบลบางน้ำผึ้ง	167
5.1	หลังคาบ้านแบบทรงไทยโบราณ ภาคกลางในอดีต	194
5.2	บ้านเรือนในอดีตเป็นทรงไทยโบราณภาคกลาง	195
5.3	สวนมะพร้าว	196
5.4	สภาพบ้านเรือนของชุมชนบางน้ำผึ้ง	197
5.5	บ้านทรงไทยประยุกต์สมัยใหม่	198
5.6	เรือนเพาะชำหามาผู้หามาเมีย	199
5.7	ต้นหมากแดง เป็นไม้ประดับที่มีชื่อเสียงของตำบลบางน้ำผึ้ง	200
5.8	ชาวบ้านนำพืชผัก ผลไม้มาขายในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	201
5.9	ประเพณีแห่เทียนพรรษาของชุมชนบางน้ำผึ้ง	202
5.10	ขบวนรถบุปผชาติ ที่แห่จากวัดบางน้ำผึ้งนอกมาวัดบางน้ำผึ้งใน	202
5.11	สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ	203
5.12	ลูกประคบสมุนไพร รูปหอม และรูปสมุนไพรไต้ยุ้ง ของบางน้ำผึ้ง	203
5.13	ลูกตีนเป็ดน้ำ	204
5.14	ป้ายจาก ชาวบางน้ำผึ้ง	204
5.15	ชุมนวดตัว นวดเท้า ของกลุ่มสตรีบางน้ำผึ้งเพื่อบริการนักท่องเที่ยว ที่มา เดินตลาดน้ำ	206

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
5.16	นักท่องเที่ยวต่างชาติ พายเรือชมธรรมชาติ	206
5.17	พื้นที่สวนป่าหมู่ที่ 4 ชุมชนบางน้ำผึ้งร่วมกันรักษาไว้ให้เป็นพื้นที่สีเขียว	208
5.18	นักท่องเที่ยวร่วมกิจกรรมดนตรีในสวน ณ ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	208
5.19	อาคารอเนกประสงค์องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง	209
5.20	การปรับปรุงตลาดน้ำ โดยการทำหลังคาใหม่	212
5.21	การขยายพื้นที่จอดรถของชุมชนบางน้ำผึ้ง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	212
5.22	สะพานปูนที่ตัดผ่านเข้า ออกในหมู่บ้าน	214
5.23	วิธีดักไข่มັນ	216
5.24	บ่อดักไข่มัน	217
5.25	ถังน้ำจุลินทรีย์	217
5.26	ถังขยะที่ อบต. แจกให้กับชาวบ้าน เพื่อนำไปใช้ทำขยะหอม	218
5.27	พืช ผัก และพันธุ์ไม้	219
5.28	สมาชิกในครอบครัวพร้อมกันมาช่วยค้าขายบริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง	222
5.29	ประเพณีสงกรานต์ของชุมชนบางน้ำผึ้ง	223
5.30	ชาวบ้านร่วมพิธีสงฆ์พระในเทศกาลสงกรานต์	224
5.31	การประกวดนางนพมาศ ในเทศกาลลอยกระทงของชุมชนบางน้ำผึ้ง	224
5.32	ชาวบ้านตักบาตรพระ	225
5.33	ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2556	234